

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

AYDIN ÇETİNKAYA / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no. 2082/05)

KARAR

STRAZBURG

2 Şubat 2016

İşbu karar, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Aydın Çetinkaya / Türkiye davasında,

Başkan,

Guido Raimondi,

Yargıçlar

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Paul Lemmens,

Egidijus Kūris,

Robert Spano,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Abel Campos'un katılımıyla Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 12 Ocak 2016 tarihinde gerçekleştirilen kapalı müzakereler sonucunda, aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Davanın temelinde, Aydın Çetinkaya ("başvuran") adlı Türk vatandaşı tarafından, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesine uygun olarak, 16 Kasım 2004 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yapılmış olan bir başvuru (no. 2082/05) bulunmaktadır.

2. Başvuran, ilk olarak Düzce Barosuna bağlı Avukat A. K. Özcan tarafından temsil edilmiştir. Başvuran, 25 Mart 2011 tarihli yetki belgesiyle, İstanbul Barosuna bağlı Avukat E. Şen'i temsilcisi olarak tayin etmiş ve önceki avukatını azlettiğini 26 Nisan 2011 tarihinde Mahkemeye bildirmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise, kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuru, 21 Mayıs 2012 tarihinde Hükümete tebliğ edilmiştir. Hükümet, başvurunun kabul edilebilirliği ve esasına ilişkin görüşlerini 31 Ekim 2012 tarihinde, başvuran ise 20 Şubat 2013 tarihinde Mahkemeye sunmuştur.

4. Daire, 17 Mart 2015 tarihinde, Mahkeme İçtüzüğü'nün 54/2 (c) maddesi uyarınca, tarafları, başvuranın Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında dile getirdiği şikâyetin kabul edilebilirliği hakkındaki ek görüşlerini sunmaya davet etmeye karar vermiştir.

5. Hükümet, 10 Nisan 2015 tarihinde ek görüşlerini sunmuştur. Başvuran, 11 ve 18 Mayıs 2015 tarihlerinde, Hükümetin görüşlerine karşı görüşlerini sunmuştur.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

6. Başvuran 1964 doğumludur.

A. Başvuranın yakalanıp gözaltında tutulması ve kötü muamele iddialarına ilişkin doktor raporları

7. Başvuran, 1993 yılında, adam öldürmekten suçlu bulunarak yirmi dört yıl hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

8. Başvuran, 8 Mart 2002 tarihinde şartlı tahliye edilmiştir.

9. Başvuran, 23 Mart 2002 tarihinde saat 20.40'ta, suç örgütü liderliği yaptığı ve Ş.H. isimli şahıs ile oğlu H.H.'yi kaçırmaya teşebbüs olayıyla ilgisi olduğu şüphesiyle evinde yakalanmıştır. Ardından, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlar Şube Müdürlüğünde gözaltına alınmıştır.

10. Başvuran ve onun dışında altı kişi daha, 24 Mart 2002 tarihinde saat 20.00'da İstanbul'da bulunan Haseki Hastanesinde muayene edilmiştir.

Muayene işlemini gerçekleştiren doktor, raporunda, söz konusu yedi şahsın vücutlarında herhangi bir cebir izine rastlanmadığını belirtmiştir.

11. Başvuran, aynı gün saat 22.30'da Haseki Hastanesinde bir kez daha muayene edilmiştir. Doktor, raporunda, başvuranın kafasını duvara çarptığının bildirildiğini belirtmiştir. Başvurayı muayene eden pratisyen hekim, başvuranın vücudunda şu yaralanma bulgularına rastlamıştır: alnın sol tarafında şişlik ve baş ağrısı, her iki el bileğinin çevresinde 0.5 cm genişliğinde hiperemi ve boynun sağ tarafında 2 cm'lik hiperemi. Doktor, başvuranın bir beyin cerrahı tarafından da muayene edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Beyin cerrahı, yapmış olduğu birkaç testin ardından, başvuruda herhangi bir patolojik belirti bulunmadığı sonucuna varmıştır.

12. Başvuran, 25 Mart 2002 tarihinde saat 21.10'da Haseki Hastanesinde tekrar muayene edilmiştir. Doktorun hazırladığı raporda, 24 Mart 2002 tarihli raporda belirtilenlerle aynı yaralanma bulguları yer almaktadır.

13. Başvuran, 26 Mart 2002 tarihinde saat 19.00'da, muayene edilmek üzere tekrar Haseki Hastanesine götürülmüştür. Uzman doktor, başvuranın alnının sağ tarafında 3 cm çapında kızarıklık, el bileklerinin alt kısmında 3 cm'lik kabuk bağlamış yara ve boynunun sağ tarafında 2 cm'lik hiperemi tespit etmiştir.

14. Başvuran, 27 Mart 2002 tarihinde iki kez muayene edilmiştir. İlk muayene, saat 9.30'da Haseki Hastanesinde gerçekleştirilmiştir. Doktor, başvuranın el bileklerinin alt kısmında kabuk bağlamış yaralar, boynunun sağ tarafında iyileşmekte olan 2 cm'lik hiperemi ve alnının sağ tarafında 2 cm'lik kızarıklık tespit etmiştir. İkinci muayene, Adli Tıp Kurumu İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi şubesinde görevli uzman doktor tarafından gerçekleştirilmiştir. Başvurayı muayene eden doktor, başvuranın vücudunda şu yaralanma bulgularına rastlamıştır: sol el bileğinin alt kısmında 3 cm'lik kabuk bağlamış sıyrık, sağ el bileğinin arka kısmında 0.5 cm'lik kabuk bağlamış sıyrık, alnın sağ tarafından 1 ve 3 cm'lik iki ince sıyrık. Doktor, söz konusu yaralanmaların başvuran açısından hayati tehlike arz etmediği,

ancak günlük faaliyetlerini üç gün boyunca yerine getiremeyecek hale gelmesine sebep olduğu kanaatine varmıştır.

15. Başvuran, gözaltında tutulduğu sürede kötü muameleyle maruz bırakıldığını, özellikle de beş gün boyunca demir bir çubuğa kelepçelenmiş halde ve gözleri bağlı bir şekilde bekletildiğini ileri sürmüştür. Başvuran, ayrıca, vücuduna elektrik verildiğini, bir yatağın üzerine yatırıldığını, kol ve bacaklarından gerdirildiğini ve cinsel organlarına baskı yapıldığını iddia etmiştir.

16. Hükümet, başvuranın vücudundaki yaralanmaların kendi davranışlarından kaynaklandığını belirtmiştir. Hükümet, başvuranın vücudundaki sıyrık ve izlerin kelepçelerini çıkarmaya teşebbüs etmesi sonucunda meydana geldiğini ve başvuranın kafasını yere çarptığını ileri sürmüştür. Hükümet, beyanlarını desteklemek amacıyla, başvuranın tutulduğu odanın 24 Mart 2002 günü 21.11 ile 21.16 saatleri arasında kaydedilmiş kamera görüntülerini ibraz etmiştir (bk. aşağıda 21. paragraf).

17. Sekiz polis memuru ve başvuran tarafından 24 Mart 2002 tarihinde saat 21.20'de imzalanmış olan olay tutanağında, başvuranın kendisine zarar vermesini önlemek için bir yatağa bağlı tutulduğu, saat 21.10 civarında kelepçelerinden birini çıkarmaya çalıştığı ve kafasını yere çarptığı belirtilmektedir. Polis memurları, başvuranı kelepçelemek için zor kullandıklarını ve bu sebeple başvuranın el bileklerinden yaralandığını tutanak altına almışlardır. Söz konusu tutanakta, başvuranın kafasındaki yaralanmaların, kafasını yere çarpması neticesinde meydana geldiği belirtilmektedir.

18. Başvuranın ifadesi, 26 ve 27 Mart 2002 tarihlerinde iki polis memuru tarafından alınmıştır. 27 Mart 2002 tarihinde saat 00.35'te hazırlanan ve altında başvuranın imzasının bulunduğu tutanakta, başvuranın cezaevinde cep telefonu bulundurduğunun ve söz konusu telefonla yaptığı görüşmelerin polis tarafından dinlendiğinin polis tarafından başvurana bildirildiği belirtilmektedir. Polis memurları, başvuranın telefon

görüşmesinde bazı kişilerin kaçırılması yönünde talimat verdiğini ve kendisinin suç örgütünün lideri olarak görüldüğünü ileri sürmüşlerdir. Başvuran, söz konusu telefon görüşmelerini yaptığını ve suç faaliyetlerine katıldığına dair iddiaları reddetmiştir. Başvuran, kolluk ifadesinde, kendisiyle aynı gün yakalanan kişilerden bazılarını tanıdığını ve yakalanan diğer kişilerden ikisinin Ş.H.'yi kaçırmaya teşebbüs ettiğini bildiğini kabul etmiştir. Başvuran, Ş.H.'yi şahsen tanıdığını ancak onun kaçırılma teşebbüsü olayında yer almadığını belirtmiştir.

19. Başvuran, 27 Mart 2002 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinde görevli Cumhuriyet savcısı huzuruna çıkarılmıştır. Hakkındaki iddiaları reddetmiş ve gözaltında işkenceye maruz bırakıldığını ileri sürmüştür. Başvuran; dövüldüğünü, vücuduna elektrik verildiğini, kol ve bacaklarından gerdirildiğini ve beş gün boyunca demir bir çubuğa kelepçelenmiş halde bekletildiğini iddia etmiştir. Başvuran, aynı gün, hâkim kararıyla tutuklanmıştır.

20. Başvuranla aynı gün gözaltına alınan altı kişi, 23 ile 27 Mart 2002 tarihleri arasında polise ifade vermiştir. Söz konusu ifadelerden bazılarında, başvuranın bir suç örgütünün lideri olduğu ve Ş.H. isimli şahsın kaçırılması yönünde talimat verdiği belirtilmiştir. Bahsi geçen kişiler de gözaltına alındıkları sırada ve gözaltına alınmalarının ardından muayeneden geçirilmişlerdir. Bazılarının vücutlarının çeşitli kısımlarında yaralanma bulgularına rastlanmıştır.

B. Hükümet tarafından sunulan kamera görüntüleri

21. Hükümet, mahkeme önündeki yargılamalar sırasında, polis tarafından kaydedilen kamera görüntülerinin yer aldığı bir CD hazırlamıştır. Söz konusu CD'de, bir odaya ait görüntüler yer almaktadır. CD'deki kayıtların başvuranla ilgili olan bölümü, 24 Mart 2002 günü 21.11 ila 21.16 saatleri arasındadır. Kamera görüntülerinde; başvuranın, bir odada, baş

kısmı iki sandalye üzerine yerleştirilmiş bir döşek üzerinde yatar vaziyette, kolları yan taraflara doğru gerdirilmiş ve sandalyenin bacaklarına bağlanmış halde, gözleri siyah bir bez parçasıyla kapatılmış şekilde tutulduğu anlaşılmaktadır. Odanın diğer tarafında, bir masa ve sandalyenin etrafında ayakta duran dört-beş sivil polis memurunun bulunduğu görülmektedir. Kamera görüntülerine göre, başvuran ayağa kalkmak amacıyla hareket etmeye başladığı sırada, dört polis memuru başvurana yaklaşmış, sandalyelere kelepçeli halde bulunan başvuranın kelepçelerini açmış, başvurana yere oturtmuş, etrafında diz çökerek yaklaşık bir buçuk dakika boyunca yerde kendisine fiziksel baskı uygulamıştır. Bu sürede başvuran kamera tarafından görüntülenememiştir. Sonrasında, sivil kıyafetli başka bir polis memuru odaya girmiş ve odadaki polislere döşeği ve sandalyeleri belirli bir şekilde ayarlamaları yönünde talimat vermiştir. Daha sonra, başvuranın gözünün bağlı olmadığı, kollarının iki polis memuru tarafından arkasından tutulduğu ve polislerin başvurana aynı zamanda boynundan tuttukları görülmektedir. Polis memurlarının, başvurana yeni gelen polisin önünde ayakta beklettikleri ve söz konusu polisin başvuranın yüzüne plastik bir şişeden su serptiği, ardından aynı şişeyle başvuranın kafasına vurduğu, sonrasında, altı polis memurunun döşeğin baş kısmını sandalyelerin üzerine yerleştirdikleri, başvurana sırt üstü döşeğe yatırdıkları, ellerini sandalyenin bacaklarına kelepçeledikleri ve gözlerini bağladıkları görülmektedir.

C. Polis memurları hakkındaki ceza yargılamaları

22. Başvuran, 3 Nisan 2002 tarihinde Fatih Cumhuriyet Savcılığına dilekçe vererek, gözaltında kötü muameleyle maruz bırakıldığını ileri sürmüştür.

23. Başvuran, 22 Mayıs 2002 tarihinde Fatih Cumhuriyet Savcısı huzurunda ifade vermiş ve gözaltında kötü muameleyle maruz kaldığından şikâyet etmiştir. Başvuran, ifadesinde, hakarete uğradığını, tehdit edildiğini,

dövüldüğünü, çırılçıplak soyulduğunu, kol ve bacaklarından gerdirildiğini, gözlerinin bağlandığını, vücuduna elektrik verildiğini ve cinsel organlarına baskı yapıldığını ileri sürmüştür. Başvuran, kendisine işkence uygulayanlar arasında Emniyet Amiri A.İ. ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlar Şube Müdürü A.S.S.'nin de bulunduğunu iddia etmiştir. Başvuran, aynı zamanda, gözaltında kötü muameleye maruz bırakıldığına tanıklık eden birkaç kişinin ismini vermiş ve Cumhuriyet savcısından söz konusu kişilerin tanık olarak ifadelerinin alınmasını talep etmiştir.

24. Fatih Cumhuriyet Savcısı, 29 Temmuz, 6 Ağustos ve 22 Ağustos 2002 tarihlerinde, başvuranın gözaltında bulunduğu sırada nöbetçi olan polis memurları İ.E., N.K., S.G. ve M.G.'nin ifadesini almıştır. Söz konusu polis memurlarının tümü, başvuranın kötü muamele iddialarını yalanlamıştır.

25. Fatih Cumhuriyet Savcısı, 17 Ekim 2002 tarihinde, başvuranın kafasını yere çarptığını iddia eden A.İ.'nin de ifadesini almıştır. 20 Ocak 2003 tarihinde, A.S.S. de Fatih Cumhuriyet Savcısı huzurunda ifade vermiş ve başvuranın ifadesinin alınması sürecinde kendisinin yer almadığını ileri sürmüştür.

26. Fatih Cumhuriyet Savcısı, 21 Ocak 2003 tarihinde, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlar Şubesinde, şayet varsa, başvuranın polis memurlarına direndiğini gösteren kamera kayıtlarının gönderilmesini talep etmiştir.

27. A.S.S., Organize Suçlar Şube Müdürü sıfatıyla, 25 Şubat 2003 tarihinde, Fatih Cumhuriyet Savcılığına hitaben yazdığı bir yazıyla birlikte, 24 Mart 2002 tarihli kamera kayıtlarını göndermiştir (bk. yukarıda 21. paragraf). A.S.S., yazısında, başvuranın gözaltındayken polis memurlarına direndiğini belirtmiştir.

28. Fatih Cumhuriyet Savcısı, 20 Haziran 2003 tarihinde, kamera kayıtlarını Adli Tıp Kurumuna göndermiş ve başvuran hakkındaki doktor raporlarında belirtilen yaralanmaların başvuranın kendi davranışlarından

kaynaklanmış olup olamayacağına açıklık getirebilecek bir rapor hazırlanmasını talep etmiştir. Cumhuriyet savcısı, başvuran hakkında düzenlenen doktor raporlarını da Adli Tıp Kurumuna göndermiştir.

29. Aralarında Adli Tıp Kurumu Başkanı'nın da yer aldığı söz konusu kurumda görevli altı uzman doktor, 13 Ağustos 2003 tarihinde, başvuranın gözaltında tutulduğu sırada düzenlenen doktor raporlarını ve Fatih Cumhuriyet Savcısı tarafından kendilerine gönderilmiş olan fotoğrafları ve kamera görüntülerini inceledikten sonra bir rapor hazırlamıştır. Doktorlar, söz konusu raporda, başvuranın vücudundaki yaralanmaların kendi davranışlarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Doktorlar, başvuranın hiddetlenmesi üzerine, polis memurlarının onu portatif bir yatak üzerine yatırmaya çalıştıkları ve ellerini yatağa kelepçeledikleri kanaatine varmışlardır. Ayrıca, kamera kayıtlarında, başvuranın herhangi bir şekilde darp edildiğinin görülmediğini belirtmişlerdir. Doktorlar, başvuranın vücudundaki yaraların konumunu dikkate alarak, yaralanmaların başvuranın kendi davranışları neticesinde meydana geldiği sonucuna varmışlardır.

30. Fatih Cumhuriyet Savcısı, 15 Ekim 2003 tarihinde, A.İ., A.S.S., İ.E., N.K., S.G. ve M.G. isimli polis memurları hakkında Fatih Asliye Ceza Mahkemesine bir iddianame sunmuştur. Savcı, iddianame kapsamında, söz konusu altı polis memurunu, başvurana ve müşterek sanıklardan biri olan Ö.Ç.'ye kötü muamele uygulamakla suçlamıştır.

31. Başvuran, 8 Aralık 2003 tarihinde, Bolu Asliye Ceza Mahkemesinde istinabe yoluyla ifade vermiştir. Başvuran, gözaltında tutulduğu süre boyunca gözünün bağlı olduğunu, kol ve bacaklarından gerdirildiğini, vücuduna elektrik verildiğini, soğuk suyla ıslatıldığını, çırılçıplak soyulduğunu ve cinsel organlarına baskı uygulandığını ileri sürmüştür.

32. Fatih Asliye Ceza Mahkemesi, 12 Şubat 2004 tarihinde, davanın esası hakkındaki ilk duruşmayı gerçekleştirmiş ve duruşmaya katılmayan A.S.S. isimli polis memuru dışındaki sanık polis memurları dinlenmiştir. Söz konusu polis memurları, başvurana veya Ö.Ç.'ye herhangi bir kötü

muamele uygulamadıklarını ileri sürmüşlerdir. Polis memurları, Cumhuriyet savcısının talimatı üzerine başvuruları kelepçeledikleri ve ardından kendisine zarar vermesini önlemek amacıyla güç kullandıklarını iddia etmişlerdir. İ.E. isimli polis memuru, başvuranın kafasındaki yaralanmaların kafasını duvara çarpması neticesinde meydana geldiğini öne sürmüştür. Polis memurları, 24 Mart 2002 tarihinde kaydedilen kamera görüntülerine atıfta bulunmuşlardır. Aynı duruşma sırasında, başvuruları A.K. Özcan ile birlikte temsil eden avukatı C.A., başvuranın dava sürecine müdahil taraf olarak katılmasını talep etmiştir. Bu talep kabul edilmiştir. Başvuranın avukatı, ayrıca, mahkemeden, başvuranın gözaltı süresi boyunca tutulduğu yerlere ait kamera kayıtlarının aldırılmasını da talep etmiştir. Yerel mahkeme, söz konusu talebin, tüm sanık polis memurlarının ifadelerinin alınmasının ardından değerlendirilmesine karar vermiştir.

33. İlk derece mahkemesi, A.S.S.'nin yerinin tespit edilememesi sebebiyle, 12 Şubat 2004 ve 5 Ekim 2004 tarihleri arasındaki duruşmaları ertelemiştir.

34. A.S.S., 5 Ekim 2004 tarihinde, Fatih Asliye Ceza Mahkemesinde ifade vermiş ve başvuranın iddialarını yalanlamıştır. Başvuranın ve Ö.Ç.'nin ifadelerinin alınması sürecinde kendisinin yer almadığını ileri sürmüştür. Fatih Asliye Ceza Mahkemesi, aynı gün, Emniyet Müdürlüğünden, başvuranın gözaltı sürecine ilişkin kamera kayıtlarının gönderilmesini talep etmiştir.

35. İlk derece mahkemesi, 2 Şubat 2005 tarihinde duruşmayı ertelemiş ve bunun gerekçesi olarak, önceki duruşmada talep edilen kamera görüntülerinin alınmadığını belirtmiştir. Başvuranın avukatlarından C.A., söz konusu duruşmada hazır bulunmaktaydı.

36. 24 Mart 2002 tarihli kamera kayıtlarının alınmasının ardından, Fatih Asliye Ceza Mahkemesinde gerçekleştirilen 3 Mart 2005 tarihli duruşmada, kayıtlarda yer alan görüntüler izlenmiş ve bir şahsın aniden eğildiği ve polis memurlarının da anında müdahale ettikleri görülmüştür. Fatih Asliye Ceza

Mahkemesi, kamera kayıtlarının çok kısa olduğunu, sadece birkaç saniyelik görüntülerden ibaret olduğunu ve görüntülerdeki şahısların kim olduklarının net olarak anlaşılmadığını belirtmiştir. Aynı duruşmada, sanık polis memurlarından İ.E., görüntüdeki şahsın başvuran olduğunu ve başvuranın gözaltında kendisine kötü muamele uygulandığı şeklinde bir şikâyette bulunabilmek maksadıyla kafasını yere çarptığını ve kendilerinin de onu durdurmak amacıyla müdahale ettiklerini ileri sürmüştür.

37. Fatih Asliye Ceza Mahkemesi, 14 Haziran 2005 tarihinde, kamu görevlileri tarafından uygulanan kötü muamelenin, ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren işkence suçunu teşkil ettiğinin belirtildiği 5237 sayılı yeni Ceza Kanunu'nun 94. maddesi uyarınca görevsizlik kararı vererek, davayı İstanbul Ağır Ceza Mahkemesine göndermiştir.

38. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 3 Ekim 2005 tarihinde, başvuran ve sanık polis memurlarının 29 Kasım 2005 tarihinde düzenlenecek duruşmaya katılmaları için celp müzekkeresi çıkarmıştır. Söz konusu celp müzekkeresi, başvuranın avukatı A.K. Özcan'a tebliğ edilmiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 29 Kasım ve 27 Aralık 2005 tarihlerinde iki duruşma gerçekleştirmiş ve bu sırada sanık polis memurları dinlenmiştir. Polis memurları, Fatih Asliye Ceza Mahkemesinde verdikleri ifadeleri tekrar etmişlerdir. Söz konusu duruşmalara ne başvuran ne de avukatları katılmıştır.

39. Cumhuriyet savcısı, 27 Aralık 2005 tarihli duruşmada, polis memurlarının üzerlerine atılı suçlardan beraatlerine karar verilmesini talep etmiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, aynı duruşmanın sonunda, sanık polis memurlarının işkence suçundan beraatlerine karar vermiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, mevcut delillere, yani doktor raporlarına, Adli Tıp Kurumunun 13 Ağustos 2003 tarihli raporuna, sanık polis memurları, başvuran ve Ö.Ç.'den alınan ifadelere ve yukarıda bahsedilen kamera kayıtlarına dayanarak, başvuranın hiddetlendiği ve kendisine zarar

vermesini önlemek maksadıyla polis memurları tarafından portatif bir yatağa kelepçelendiği kanaatine varmıştır. Bu nedenle, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, başvuranın el bileklerinde ve vücudunun diğer kısımlarında tespit edilen yaralanmaların başvuranın hiddetlenmesi sonucu meydana geldiğine ve başvuranın herhangi bir şekilde darp edilmediğine karar vermiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, sanık polis memurlarının başvurana işkence uygulamadıkları sonucuna varmıştır.

40. 27 Aralık 2005 tarihli karar, 20 Ocak 2006 tarihinde avukat C.A.'ya tebliğ edilmiştir. C.A.'nın ofisinde bulunamaması sebebiyle, tebligat belgesi, Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak mahalle muhtarlığına bırakılmıştır.

41. Başvurayı temsil eden A.K. Özcan, 21 Ocak 2011 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesine bir dilekçe vererek, 27 Aralık 2005 tarihli kararın dava sürecinde yer almayan bir avukata tebliğ edildiğini ileri sürmüş ve söz konusu kararın kendisine resmi olarak tebliğ edilmesini talep etmiştir.

42. Başka bir avukat ise, 14 Şubat 2011 tarihinde, başvuran hakkında verilen 27 Aralık 2005 tarihli kararın C.A.'ya yanlılıkla tebliğ edildiğini ileri sürerek, söz konusu karara karşı, Yargıtay'a sunulmak üzere, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde itiraz başvurusunda bulunmuştur.⁴³ İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 28 Şubat 2011 tarihinde, C.A.'nın, yargılama sürecinde başvuranı temsil ettiği ve dava dosyasında ilgili vekâletin yer aldığı kanısına vararak dilekçeyi reddetmiştir. Ayrıca, kararın hâlihazırda söz konusu şahsa tebliğ edilmiş olduğuna ve başvuranın avukatlarından sadece birine tebligatta bulunulmasının, kararın kesinleşmesi için yeterli olduğuna dikkat çekmiştir. Bu nedenle, Ağır Ceza Mahkemesi, 14 Şubat 2011 tarihli itiraz başvurusunun, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 310. maddesinde itiraz başvurusunda bulunmak için belirlenen süre sınırları dışında yapıldığı kanaatine varmıştır.

44. Başvuran, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin kararına itiraz etmiştir.

45. Yargıtay, 28 Şubat 2011 tarihli kararı 22 Mayıs 2013 tarihinde onamıştır.

46. Dava dosyasında yer alan belgelerden anlaşıldığı üzere, A.S.S. 18 Mart 2003 tarihinde A.İ. ise belirtilmemiş bir tarihte, haklarında verilen diğer mahkûmiyet kararları sebebiyle görevlerinden alınmışlardır. 27 Aralık 2005 tarihli kararda, İ.E. isimli polis memurunun, hakkında yürütülen ceza yargılamaları sırasında terfi ettirildiği ve emniyet amiri olarak atandığı belirtilmiştir.

D. Başvuran hakkındaki ceza yargılamaları

47. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinde görevli Cumhuriyet savcısı, 30 Nisan 2002 tarihinde, başvuran ve diğer on beş kişi hakkında iddianame hazırlamıştır. Bu kapsamda, başvuran, suç örgütü liderliği yapmak ve fidye almak amacıyla Ş.H. ve H.H. isimli şahısları kaçırmaya teşebbüs etmekle suçlanmıştır. Suçlamalar, 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu'nun 1. maddesi ve eski Ceza Kanunu'nun 499. maddesi uyarınca öne sürülmüştür. Cumhuriyet savcısı, başvuranın cezaevinde cep telefonu bulundurduğunu, görüşmelerinin mahkeme kararıyla polis tarafından dinlendiği ve müşterek sanıklardan ikisine kaçırma olayıyla ilgili olarak telefonda talimatlar verdiğinin anlaşıldığını ileri sürmüştür. Cumhuriyet savcısı, bu bağlamda, soruşturma dosyasında yer alan telefon görüşmelerinin dökümlerine atıfta bulunmuştur. Savcı, ayrıca, başvuranın cezaevinden serbest bırakılmasının ardından suç örgütünü genişlettiğini ve müşterek sanıkların söz konusu örgütün üyesi olduklarını veya örgüte yardım ettiklerini öne sürmüştür. Cumhuriyet savcısı, iddianamede, Ş.H. ve H.H.'yi kaçırmaya teşebbüs olayına ilişkin ayrıntıları açıklamış ve bu kapsamda, sanıklardan her birinin söz konusu olaydaki rolünü belirtmiştir. Başvuranın, söz konusu suçun işlenmesi konusundaki talimatı veren kişi olduğu ifade edilmiştir.

48. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, 23 Temmuz 2002 tarihinde, davanın esası hakkındaki ilk duruşmayı gerçekleştirmiştir. Duruşma sırasında mahkeme önünde ifadesini veren başvuran, gözaltında işkence gördüğünü iddia etmiştir. Başvuran, kayda alınan bir telefon görüşmesinin kendisine dinletildiğini ve söz konusu görüşmeyi kendisinin gerçekleştirdiğini reddettiğinde ise işkenceye maruz bırakıldığını ileri sürmüştür. Başvuran, maruz kaldığını iddia ettiği muameleyi ayrıntılı bir şekilde anlatmış ve kolluktaki ifadelerinin doğru olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, cezaevindeyken herhangi bir telefon görüşmesi yapmadığını veya talimat vermediğini ve bu iddiaların polis tarafından uydurulduğunu öne sürmüştür. Başvuran, ne müşterek sanıkları ne de Ş.H. veya H.H. isimli şahısları tanımadığını ifade etmiştir. 23 Temmuz 2002 tarihli duruşmada, müşterek sanıklar da kollukta verdikleri ifadelerin doğru olmadığını belirtmişler ve söz konusu ifadelere ilişkin tutanakları polis zoruyla imzalamak zorunda kaldıklarını ve gözaltında kötü muameleye maruz bırakıldıklarını ileri sürmüşlerdir. Duruşma sırasında, Adli Tıp Kurumu tarafından başvuran hakkında düzenlenen 27 Mart 2002 tarihli adli rapor sesli olarak okunmuştur. Duruşmanın sonunda, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranın kötü muamele iddialarının soruşturulması talebiyle Fatih Cumhuriyet Savcılığına resmi olarak suç duyurusunda bulunduğunu dikkate alarak, Fatih Cumhuriyet Savcısı'ndan soruşturmanın sonucuyla ilgili bilgi alınmasına karar vermiştir.

49. Başvuran, davanın 24 Eylül 2002 tarihli ikinci duruşması sırasında, cezaevindeyken telefon görüşmesi yaptığına dair iddiayı bir kez daha reddetmiştir. Avukatlarından biri, başvuranın telefon görüşmesi yaptığına dair kolluk tutanaklarının gerçeği yansıtmadığını ileri sürerek, müvekkilinin serbest bırakılmasını talep etmiştir. Duruşmanın sonunda, ilk derece mahkemesi, 23 Temmuz 2002 tarihinde Fatih Cumhuriyet Savcılığından talep edilen bilginin henüz alınamamış olması nedeniyle, başvuranın kötü

muamele iddialarına ilişkin soruşturma hakkında bilgi sunulması talebini bir kez daha yinelemiştir.

50. 12 Aralık 2002 tarihinde gerçekleştirilen üçüncü duruşma sırasında, başvuranın avukatlarından biri, başvuranın F Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutulmakta iken cep telefonu bulundurmasının imkânsız olduğunu ileri sürmüştür. Duruşmanın sonunda, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, Fatih Cumhuriyet Savcılığında bir kez daha bilgi talebinde bulunulmasına karar vermiştir.

51. Davanın dördüncü duruşması 11 Mart 2003 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Duruşma sırasında, başvuranın avukatlarından biri, Fatih Cumhuriyet Savcılığında talep edilen bilgilerin gönderildiğini ve başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmanın devam ettiğini belirtmiştir. Ancak, ilk derece mahkemesi, ne söz konusu belgenin gönderildiğinden bahsetmiş ne de ilgili belge sesli olarak okunmuştur.

52. Aynı duruşma sırasında, başvuranın talimatıyla kaçırılmasının planlandığı iddia edilen şahsın oğlu H.H., ilk derece mahkemesinde ifade vermiş ve sanıklardan hiçbirinin kaçırma teşebbüsü olayında yer almadığını ileri sürmüştür. Yine aynı duruşmada, başvuranın avukatları, başvuran aleyhindeki tek delilin, müşterek sanıkların kollukta kötü muamele altında verdikleri ve daha sonradan reddettikleri ifadeler olduğunu belirtmiştir.

53. 29 Mayıs 2003 tarihinde beşinci duruşma gerçekleştirilmiştir. Bu duruşma sırasında, Cumhuriyet savcısı, davanın esası hakkındaki mütalaasını bildirmiş ve sanıklardan, bir sonraki duruşmaya kadar, Cumhuriyet savcısının mütalaası hakkındaki görüşlerini sunmaları istenmiştir. Başvuran, duruşma sırasında, ilk derece mahkemesine dilekçe vererek, erkek kardeşiyle iyi bir ilişkilerinin olmadığını belirtmiş ve kardeşinin arkadaşı olan kıdemli bir amir tarafından düzenlenen bir komplonun mağduru olduğunu ileri sürmüştür. Son olarak, başvuranın avukatlarından biri, başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmanın halen derdest olduğunu belirtmiştir.

54. Davanın 18 Temmuz 2003 tarihli altıncı ve son duruşmasında, başvuranın avukatlarından biri, dava dosyasında, işkence ile alınan ifadeler dışında başvuran aleyhine herhangi bir delilin bulunmadığını ve başvuranın işkence iddialarına ilişkin olarak Fatih Cumhuriyet Savcısı tarafından soruşturma başlatıldığını belirtmiştir. Başvurayı temsil eden diğer avukat da savunmasını yapmış ve bahsi geçen telefon dinleme işleminin kanuna uygun olmadığını ve bu konuda herhangi bir mahkeme kararı bulunmadığını ileri sürmüştür. Ayrıca, polisin başvurandan işkence yoluyla aldığı ifadelerin delil olarak kullanılmayacağını belirtmiştir.

55. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, davaya ilişkin kararı aynı gün vermiştir. Başvuranın suç örgütü liderliği yaptığı ve fidye almak amacıyla Ş.H. ve H.H. isimli şahısları kaçırmaya teşebbüs ettiği sabit görülmüş ve dokuz yıl beş ay on gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir. Daha önce hakkında hükmedilen ceza ile ilgili olarak verilen şartlı tahliye kararı da geri alınmıştır.

56. İlk derece mahkemesi, kararında, gerekçelerde sürekli olarak atıfta bulunduğu dava dosyasının içeriğini bir bütün olarak dikkate alarak ve mevcut delilleri (diğer delillerin yanı sıra, başvuran tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen telefon görüşmelerinin dökümleri, Ş.H. ve H.H.'yi kaçırmaya teşebbüs olayının meydana geldiği yerde toplanan maddi deliller, tanık ifadeleri, başvuranın ve müşterek sanıkların kolluk ifadeleri ve 27 Mart 2002 tarihinde Cumhuriyet savcısı ve Devlet Güvenlik Mahkemesinde görevli hâkim huzurunda verdikleri ifadeler) göz önünde bulundurarak, başvuranın Ş.H.'nin kaçırılmasını planladığının ve müşterek sanıklardan ikisine, cezaevinde cep telefonu ile yaptığı telefon görüşmelerinde söz konusu şahsın kaçırılması yönünde talimat verdiğinin sabit olduğu kanaatine varmıştır. İlk derece mahkemesi, bahsi geçen telefonun, aslında cezaevinde diğer tutuklu ve hükümlüler tarafından kullanılmaktayken polis tarafından dinlemeye alındığını, söz konusu telefonun başvuran tarafından da suç örgütünün üyelerine talimat vermek

amacıyla kullanıldığının tespit edildiğini ve sonrasında başvuran ve müşterek sanıklar hakkında soruşturma yürütüldüğünü belirtmiştir. İlk derece mahkemesi, ayrıca, dava dosyasındaki tüm delilleri değerlendirdikten sonra, mevzuatı ve Yargıtay'ın içtihadını dikkate alarak, başvuran ve müşterek sanıkların, söz konusu suç örgütünü, kaçırmaya teşebbüs olayı öncesinde hâlihazırda kurmuş oldukları sonucuna varmıştır. Bu nedenle, Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranın kolluk ifadelerinin yer aldığı dava dosyasının içeriğine bir kez daha atıfta bulunarak, başvuranın söz konusu suç örgütünün liderliğini yaptığı ve diğer altı müşterek sanığın da örgütün üyesi oldukları kanaatine varmıştır.

57. Yargıtay, 26 Mayıs 2004 tarihinde kararı onamıştır.

58. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 2005 yılında yeni Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin ardından, başvuran hakkında verilen 18 Temmuz 2003 tarihli mahkûmiyet kararını ve hakkındaki cezayı, söz konusu yeni Kanun'un hükümleri ışığında gözden geçirmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, 6 Nisan 2006 tarihinde, yeni Kanun'daki hükümlerin başvuranın daha lehine olduğu kanaatine vararak, başvuran hakkında verilen cezada değişikliğe gitmiş ve dört yıl üç ay hapis cezasına hükmetmiştir. Ağır Ceza Mahkemesinin kararını açıkladığı sırada, başvuranın avukatlarından A.K. Özcan hazır bulunmaktaydı.

59. Yargıtay, 20 Şubat 2007 tarihinde, başvuranın temyiz başvurusunu reddetmiş ve 6 Nisan 2006 tarihli kararı onamıştır.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMA

A. Ceza Kanunları (765 ve 5237 sayılı)

60. 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlükten kaldırılmış olan 765 sayılı eski Ceza Kanunu'nun 245. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Kuvvei cebriye imaline memur olanlar [...] memuriyetlerini icrada [...] kanun ve nizamın tayin ettiği ahvalde başka surette bir kimse hakkında suimuamele veya cismen eza verecek hale cüret eder yahut o kimseyi darp ve cerheylese üç aydan beş seneye kadar hapis ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezaları ile cezalandırılır [...]”

61. 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Ceza Kanunu'nun 94. maddesinin 1. fıkrası aşağıdaki gibidir:

İşkence

“Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

B. 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu

62. 1 Haziran 2005 tarihinde, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılarak, yerine 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu yürürlüğe girmiştir. Ancak, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'da, bölge adliye mahkemeleri göreve başlayana kadar, Yargıtay'a yapılan temyiz başvuruları hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 305-326. maddelerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Olay tarihinde yürürlükte olan 1412 sayılı Kanun'un 307 ve 308. maddeleri aşağıdaki gibidir:

“Temyiz sebebi

Madde 307 – Temyiz ancak hükmün kanuna muhalif olması sebebine müstenit olur.

Hukuki bir kaidenin tatbik edilmemesi yahut yanlış tatbik edilmesi kanuna muhalefettir.

Kanuna muhalefet halleri

Madde 308 – Aşağıda yazılı hallerde kanuna mutlaka muhalefet edilmiş sayılır:

1. Mahkemenin kanun dairesinde teşekkül etmemiş olması,
2. Hakimlik vazifesine iştirakten kanunen memnu olan bir hakimin hükme iştirak etmesi,
3. Makbul şüpheden dolayı hakkında ret talebi vakı olupta bu talep kabul olunduğu halde hakimin hükme iştirak etmesi yahut bu talebin kanuna mugayir olarak reddolunması suretiyle hakimin hükme iştirak ettirilmesi,
4. Mahkemenin kanuna muhalif olarak davaya bakmağa kendini vazifeli veya salahiyyetli görmesi,
5. Cumhuriyet Müddeiumumisi yahut kanunen vücudu lazım diğer şahsın gıyabında duruşma yapılması,
6. Şifahi bir duruşma neticesi olarak verilen hükümde aleni muhakeme kaidesinin ihlal edilmesi,
7. Hükümün esbabı mucibeyi ihtiva etmemesi,
8. Hüküm için mühim olan noktalarda mahkeme kararıyla müdafaa hakkının tahdit edilmiş olması.”

63. İlk derece mahkemelerinin sanıklar hakkındaki beraat kararlarıyla ilgili koşulların belirtildiği 5271 sayılı Kanun’un 230 ve 223. maddelerinin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“Hükümün gerekçesinde gösterilmesi gereken hususlar

Madde 230 –

... (2) Beraat hükmünün gerekçesinde, 223 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen hallerden hangisine dayanıldığıının gösterilmesi gerekir.

Duruşmanın sona ermesi ve hüküm

Madde 223 –

...(2) Beraat kararı;

- a) Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,
- b) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması,
- c) Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,

d) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,

e) Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması,

hallerinde verilir.

64. Katılanın kanun yoluna başvurma hakkına ilişkin 5271 sayılı Kanun'un 242. maddesi aşağıdaki gibidir:

“(1) Katılan, Cumhuriyet savcısına bağlı olmaksızın kanun yollarına başvurabilir.

(2) Karar, katılanın başvurusu üzerine bozulursa, Cumhuriyet savcısı işi yeniden takip eder.”

C. Yargıtay'ın ilgili kararları

65. Hükümet, 10 Nisan 2015 tarihli görüşlerini desteklemek amacıyla, Yargıtay 8. Dairesi tarafından verilen on beş karar örneğini sunmuştur. Bu kapsamda, kötü muamele veya işkence suçlarından dolayı güvenlik güçleri hakkında açılan davalara müdahil olan tarafların temyiz itirazlarıyla ilgili değerlendirmeler de yer almaktadır.

66. Yargıtay 8. Dairesi, söz konusu kararlardan yedisinde (26 Nisan 2006 tarih ve 2006/3712 karar sayılı; 13 Eylül 2006 tarih ve 2006/6680 karar sayılı; 20 Aralık 2010 tarih ve 2010/14263 karar sayılı; 14 Eylül 2011 tarih ve 2011/9432 karar sayılı; 6 Ekim 2011 tarih ve 2011/10943 karar sayılı; 21 Haziran 2012 tarih ve 2012/21562 karar sayılı; 27 Şubat 2013 tarih ve 2013/6715 karar sayılı), ilk derece mahkemeleri tarafından sanıklar hakkında verilen beraat kararlarının yerinde olmadığı kanaatine vararak, söz konusu kararların bozulmasına hükmetmiştir. Yargıtay, dava dosyalarında yer alan delillerden (doktor raporları, mağdurların ve müdahil tarafların ifadeleri, tanık ifadeleri ve sanık polis memurlarının ifadeleri gibi), müdahil tarafların kötü muameleye maruz bırakıldığının anlaşıldığı ve ilk derece mahkemelerince sanıkların cezai sorumluluklarının belirlenip haklarında mahkûmiyet hükmü kurulması gerektiği kanaatine varmıştır.

67. Hükümet tarafından sunulan kararların altısında (24 Kasım 2006 tarih ve 2006/8537 karar sayılı; 8 Mayıs 2012 tarih ve 2012/15465 karar sayılı; 28 Mayıs 2012 tarih ve 2012/18138 karar sayılı; 12 Aralık 2013 tarih ve 2013/29039 karar sayılı; 10 Nisan 2014 tarih ve 2014/9219 karar sayılı; 18 Eylül 2014 tarih ve 2014/20207 karar sayılı), Yargıtay, söz konusu davalarda, ilk derece mahkemeleri tarafından sanıklar hakkında beraat kararı verilmeden önce daha fazla delil toplanması gerektiği kanaatine varmıştır. Bu nedenle, Yargıtay, ilk derece mahkemeleri tarafından yapılan incelemelerin yetersiz olduğunu belirterek, verdikleri kararların bozulmasına hükmetmiş ve davaları ilgili mahkemelere geri göndermiştir.

68. Hükümet tarafından sunulan Yargıtay kararlarından birinin (12 Aralık 2012 tarih ve 2012/37883 karar sayılı) verildiği davada, ilk derece mahkemesi, müdahil tarafın gözaltında işkence mağduru olduğuna dikkat çekmekle birlikte, ona işkence yapanların polis memurları olmadığına kanaat getirerek, sanıkların işkence suçundan beraatlerine hükmetmiştir. Yargıtay, ilk derece mahkemesinin, sanık polis memurlarının müştekilere uygulanan kötü muameleden sorumlu olmadıkları yönündeki tespitiyle ilgili yeterli gerekçe sunması gerektiğini belirtmiştir.

69. Hükümet tarafından sunulan son kararda (12 Aralık 2013 tarih ve 2013/29039 karar sayılı), Yargıtay, müdahil tarafa uygulanan kötü muamelenin ilk derece mahkemesince işkence olarak nitelendirilmemiş olması nedeniyle, söz konusu mahkemenin verdiği kararı bozmuştur.

70. Yargıtay, Hükümet tarafından sunulan kararların dışında, diğer birkaç kararında da ilk derece mahkemelerinin verdikleri kararları bozmuştur. Yargıtay, 10 Haziran ve 12 Ekim 1998 tarihlerinde (1998/8692 ve 1998/12819 karar sayılı), ilk derece mahkemelerinin sanık polis memurları hakkında verdikleri beraat kararlarının yerinde olmadığı kanaatine vararak bahsi geçen kararları bozmuştur. Yargıtay, 1998 yılında verilen söz konusu iki kararda, dava dosyasında yer alan doktor raporlarına, mağdurların iddialarına ve tanık ifadelerine dayanarak, sanık polis

memurlarının müdahil taraflara işkence uyguladıkları kanaatine varmıştır. Yargıtay, ilk derece mahkemeleri tarafından sanıkların cezai sorumluluklarının belirlenmesi ve haklarında işkenceden dolayı mahkûmiyet kararı verilmesi gerektiği kanısına varmıştır. 26 Aralık 2002 tarihli üçüncü bir kararda ise (2002/12044 karar sayılı), Yargıtay, dava dosyasında yer alan doktor raporları, mağdurun iddiaları, tanık ifadeleri ve teşhis tutanakları gibi delillerin, sanık polis memurlarının müdahil tarafı kötü muameleye maruz bıraktığını kanıtlar nitelikte olduğu sonucuna varmıştır. Sonuç olarak, Yargıtay, sunulan gerekçelerin yerinde olmadığına hükmederek, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. HÜKÜMETİN İLK İTİRAZI

71. Hükümet, başvuru yapıldığı sırada, başvuranın ilk avukatı tarafından Mahkemeye yetki belgesi sunulmadığını ileri sürmüş ve bu nedenle, başvurunun, Mahkeme İçtüzüğü'nün 45. maddesinin 3. fıkrasına uyulmadığı gerekçesiyle reddedilmesi gerektiğini belirtmiştir.

72. Mahkeme, başvuru yapıldığı sırada, başvuru formuyla birlikte, usulüne uygun olarak doldurulmuş bir yetki belgesinin başvuranın ilk avukatı tarafından Mahkemeye sunulduğunu tespit etmiştir. Bu nedenle, Hükümetin bu husustaki itirazını reddetmiştir.

II. SÖZLEŞME'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

73. Başvuran, 16 Kasım 2004 tarihli başvuru formunda, gözetiminde kötü muameleye maruz bırakıldığı hususundaki şikâyetini dile getirmiştir. Başvuran, 13 Nisan 2011 tarihli görüşlerinde, Sözleşme'nin 3. maddesine

dayanarak, kötü muameleye uğradığına dair iddiasını tekrarlamış ve aynı zamanda, söz konusu iddialara ilişkin olarak ulusal makamlarca etkin bir soruşturma yürütülmediğini ileri sürmüştür.

Sözleşme'nin 3. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”

A. Tarafların beyanları

74. Hükümet, başvuranın Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki şikâyetlerinin, başlangıçta sunulan başvuru formunda yer almaması sebebiyle, süresinden çok sonra dile getirilmiş olduğunu ileri sürmüştür. Hükümet, ayrıca, başvuranın 13 Nisan 2011 tarihli görüşlerinin, Mahkeme İçtüzüğü'nün 47. maddesine uygun olmaması sebebiyle her halükarda reddedilmesi gerektiğini belirtmiştir. Hükümet, aynı zamanda, başvuru tarihi 16 Kasım 2004 olarak kabul edildiği takdirde, söz konusu tarihte polis memurları hakkındaki ceza yargılamalarının halen devam ediyor olması nedeniyle, başvurunun iç hukuk yolları tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesi gerektiğini öne sürmüştür.

75. Hükümet, başvuranın, polis memurları hakkında verilen 27 Aralık 2005 tarihli beraat kararına karşı, usuli gerekliliklere uygun olarak temyiz başvurusunda bulunmamış olması sebebiyle, her halükarda iç hukuk yollarını tüketmediğini belirtmiştir. Hükümet, 10 Nisan 2015 tarihli görüşlerinde, Yargıtay'ın, maddi vakıayı ortaya çıkarmaya yönelik delil araştırması yapmamakla birlikte, kanuna aykırılık incelemesi çerçevesinde ilk derecesi mahkemelerinin maddi vakıalara yönelik tespitlerini inceleme yetkisine sahip olduğunu öne sürmüştür. Hükümet, bu kapsamda, mevzuatın ilk derece mahkemelerinin yanlış maddi tespitlerine dayanarak uygulandığının görülmesi halinde, Yargıtay'ın, söz konusu mahkemelerin kararlarını bozma yetkisine sahip olduğunu belirtmiştir.

76. Başvuran, Hükümetin altı ay kuralına ilişkin itirazıyla ilgili olarak, başvuru formunda, gözaltında tutulduğu sırada işkenceye maruz bırakıldığını belirtmiş olduğunu ve dolayısıyla şikâyetini bu başlık altında özü itibariyle dile getirmiş olduğunu ifade etmiştir.

77. Başvuran, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediği konusundaki itirazıyla ilgili olarak, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca, delil değerlendirme işleminin, ilk derece mahkemelerinin görev alanına girdiğini ve Yargıtay'ın sadece ihtilaf konusu kararların kanuna uygun olmadığına dair iddiaları inceleme yetkisine sahip olduğunu öne sürmüştür. Başvuran, Yargıtay'ın belirli bir davaya ilişkin maddi olayları veya delilleri inceleyemeyeceğini ve bu hususta değerlendirmede bulunamayacağını ileri sürmüştür. Başvuran, ayrıca, her halükarda, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki şikâyetinin amacının, polis memurları hakkında verilen 27 Aralık 2005 tarihli beraat kararından ziyade, kendisi hakkında verilen 18 Temmuz 2003 tarihli mahkûmiyet kararına karşı itirazını dile getirmek olduğunu belirtmiştir. Zira başvurana göre, kötü muameleye maruz bırakıldığı gözaltı sürecinde alınan ifadeler, söz konusu mahkûmiyet kararı verilirken aleyhine delil olarak kullanılmıştır. Başvuran, somut davadaki asıl sorunun, gözaltında alınan ifadesinin aleyhine kullanılmış olması sebebiyle adil bir şekilde yargılanmaması olduğunu ileri sürmüştür.

B. Mahkemenin değerlendirmesi

78. Mahkeme, Hükümetin altı ay kuralına ilişkin itirazının incelenmesine gerek görmemektedir. Zira Mahkeme, başvurunun bu kısmının, aşağıda belirtilen gerekçelerle, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle kabul edilemez olduğu kanısındadır.

79. Sözleşme'nin sağladığı koruma mekanizmasının, insan haklarını güvence altına alan ulusal sistemlere nazaran ikincil nitelikte olması, söz

konusu mekanizmanın önemli bir özelliğidir. Mahkeme, Sözleşme'ye Taraf Devletlerin Sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmelerinin denetimiyle ilgilenmektedir. Mahkeme, Sözleşme'de öngörülen temel hak ve özgürlüklerin ulusal düzeyde korunmasını ve bu hak ve özgürlüklere saygı gösterilmesini sağlamakla yükümlü olan Sözleşme'ye Taraf Devletlerin görevini üstlenmemelidir. İç hukuk yollarının tüketilmesi kuralı, yakından ilgili olduğu Sözleşme'nin 13. maddesinde de yansımaları görülen, ihlal iddiası bakımından etkin bir hukuk yolunun mevcut olduğu varsayımına dayanmaktadır. Dolayısıyla, bu kural, koruma sisteminin işleyişinin vazgeçilmez bir unsurudur (bk. *Vučković ve Diğerleri / Sırbistan* (ilk itiraz) [BD], no. 17153/11 ve diğer 29 başvuru numarası, § 69, 25 Mart 2014; *Mocanu ve Diğerleri / Romanya* [BD], no. 10865/09, 45886/07 ve 32431/08, § 220, AİHM 2014 (alıntılar); ve *Gherghina / Romanya* (k.k.) [BD], no. 42219/07, § 83, 9 Temmuz 2015).

80. Devletler, sorunları kendi hukuk sistemleriyle giderme fırsatını elde etmeden önce, fiilleri için uluslararası bir organ önünde hesap vermek zorunda kalmazlar. Dolayısıyla, bir Devlet aleyhindeki şikâyetlerle ilgili olarak Mahkemenin denetleyici yetkisine başvurmak isteyenlerin, öncelikle ulusal hukuk sisteminde öngörülen hukuk yollarını kullanmaları gerekir. Mahkemenin bir ilk derece mahkemesi olmadığına altı çizilmelidir. Mahkeme, kural olarak ve etkin bir uygulama gereği ulusal makamların yetkisi kapsamına girmesi gereken davaya ilişkin temel olayların tespiti ve maddi tazminatın hesaplanması gibi işlemlerin yerine getirilmesini gerektiren çok sayıda davayı karara bağlama kapasitesine sahip değildir. Ayrıca, bu durum, uluslararası bir mahkeme olarak yerine getirdiği işlevler açısından da uygun değildir (bk. yukarıda anılan *Vučković ve Diğerleri*, § 70, ve bu kapsamda anılan davalar; yukarıda anılan *Mocanu ve Diğerleri*, § 221; ve yukarıda anılan *Gherghina*, § 84).

81. Bu nedenle, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralı, başvuranın Sözleşme kapsamındaki şikâyetleri bakımından mevcut ve yeterli olan

hukuk yollarını olağan şekilde kullanmasını gerektirmektedir. Söz konusu hukuk yollarının hem teoride hem de uygulamada kesin bir şekilde mevcut olması gerekir; aksi halde, erişilebilirlik ve etkililik koşulu sağlanmamış olacaktır (bk. yukarıda anılan *Vučković ve Diğerleri*, § 71; yukarıda anılan *Mocanu ve Diğerleri*, § 222; ve yukarıda anılan *Gherghina*, § 85). Ancak, yetersiz veya etkisiz olan hukuk yollarına başvurmak gibi bir yükümlülük söz konusu değildir (bk. yukarıda anılan *Vučković ve Diğerleri*, § 73; yukarıda anılan *Mocanu ve Diğerleri*, § 223; ve yukarıda anılan *Gherghina*, § 86).

82. İspat külfeti bağlamında, bahse konu hukuk yolunun söz konusu tarihte gerek teoride gerekse uygulamada mevcut olan etkin bir yol olduğu konusunda Mahkemeyi ikna etme yükümlülüğü, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri süren Hükümete aittir. Hükümet tarafından ileri sürülen iç hukuk yolunun aslında tüketilmiş olduğunu veya davanın kendine özgü koşullarında belirli gerekçelerle yetersiz ve etkisiz olduğunu veya kişinin iç hukuk yollarını tüketme kuralından muaf tutulmasını gerektirecek özel koşullarının mevcut olduğunu kanıtlama görevi ise başvurana düşmektedir (bk. yukarıda anılan *Vučković ve Diğerleri*, § 77; yukarıda anılan *Mocanu ve Diğerleri*, § 225; ve yukarıda anılan *Gherghina*, §§ 88-89).

83. Mahkeme, Türkiye aleyhine açılan ve kolluk görevlileri tarafından kötü muamele uygulandığına dair iddiaların ileri sürüldüğü pek çok davayı ele almıştır. Yukarıda anılan *Aksoy* (§§ 56-57) davasında, başvuran, gözaltında kötü muamele gördüğü konusunda Cumhuriyet savcılığına herhangi bir şikâyette bulunmamıştır. Söz konusu davada, Mahkeme, Cumhuriyet savcısının, başvuranın gözaltında tutulduğu sırada yaralandığından haberdar olduğu halde herhangi bir işlem yapmamış olması sebebiyle, başvuranda, ulusal hukuk yollarına başvurduğunda şikâyetleriyle ilgilenilmeyeceği ve tatmin olmayacağı şeklinde bir inancın oluşmasının anlaşılabilirliği kanaatine varmıştır. Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın iç

hukuk yollarının tüketilmesi kuralından muaf tutulmasını gerektirecek özel koşulların mevcut olduğuna karar vermiştir.

84. Mahkeme, Türkiye aleyhine açılan davalarda verdiği bazı kararlarda, gözaltında kötü muameleye ilişkin şikâyetlerle ilgili olarak en uygun tazmin yolunun ceza davası açmak olduğuna (bk. diğer pek çok karar arasında, *Erat ve Sağlam / Türkiye* (k.k.), no. 30492/96, 15 Mayıs 2001; *Karayığit / Türkiye* (k.k.), no. 63181/00, 5 Ekim 2004; ve *Gazioğlu ve Diğerleri / Türkiye*, no. 29835/05, §§ 29-31, 17 Mayıs 2011) ve Türk hukukunda, Cumhuriyet savcılığına resmi olarak suç duyurusunda bulunmanın ve uygun olduğu hallerde, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara itiraz etmenin, Sözleşme'nin 35. maddesinin gereklerinin karşılanması bakımından yeterli olacağına hükmetmiştir (bk. örneğin, *Orak / Türkiye* (k.k.), no. 24936/94, 14 Kasım 2000; *Nimet Acar / Türkiye* (k.k.), no. 24940/94, 3 Mayıs 2001; *Hamiyet Kaplan ve Diğerleri / Türkiye* (k.k.), no. 36749/97, 6 Kasım 2001; yukarıda anılan *Erat ve Sağlam*; *Mehmet Koçak / Türkiye* (k.k.), no. 32581/96, 7 Ekim 2003; *Kaçar / Türkiye* (k.k.), no. 11756/02, 7 Ekim 2004; *Nurgül Doğan / Türkiye*, no. 72194/01, § 42, 8 Temmuz 2008; *Erdal Aslan / Türkiye*, no. 25060/02 ve 1705/03, § 66, 2 Aralık 2008; ve *Feti Demirtaş / Türkiye*, no. 5260/07, § 82, 17 Ocak 2012).

85. Başvuranların polis memurları hakkındaki ceza yargılamalarına müdahil taraf olarak katıldıkları davalarda, Mahkeme, söz konusu başvuranların, ilk derece mahkemelerinin kötü muameleyle ilgili delil yetersizliği sebebiyle verdikleri beraat kararlarına karşı Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmalarına gerek olmadığına hükmetmiştir. Mahkeme, Cumhuriyet savcısının ve hâkimin yetkilerini ve onların ulusal düzeydeki ceza yargılamaları kapsamında sahip oldukları esas rolleri dikkate alarak, sadece davayı yeniden değerlendirilmek üzere ilk derece mahkemesine geri gönderecek olan Yargıtay'a yapılacak bir temyiz başvurusunun, mevcut delillerin açıklığa kavuşturulmasını veya güçlendirilmesini etkin bir şekilde sağlayamayacağı kanaatine varmıştır. Bu nedenle, Mahkeme, ceza

yargılamaları sürecinde başvurulara görünürde açık olan temyiz yolunun, yürütülmüş olan soruşturmaların niteliğini önemli ölçüde değiştiremeyeceği kanısına varmıştır. Mahkeme, sonuç olarak, başvuruların iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralına uymuş sayılmaları gerektiğine karar vermiştir (bk. örneğin, *Salman / Türkiye* [BD], no. 21986/93, § 108, AİHM 2000-VII; *Suna Parlak, Rahime Aktürk ve Hatice Tay / Türkiye* (k.k.), no. 24942/94, 24943/94 ve 25125/94, 9 Ocak 2001; *Çiftçi / Türkiye* (k.k.), no. 39449/98, 9 May 2006); ve *Yusuf Gezer / Türkiye*, no. 21790/04, § 27, 1 Aralık 2009). Mahkeme, başvuruların müdahil taraf olmaları ve ilk derece mahkemelerinin kötü muameleyle ilgili olarak polis memurları hakkında delil yetersizliği sebebiyle verdikleri beraat kararlarına karşı Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmaları gerektiğinin Hükümet tarafından ileri sürüldüğü davalarda da aynı kriterleri uygulamıştır (bk. örneğin, *Baki Şenses / Türkiye* (k.k.), no. 24991/94, 14 Kasım 2000; yukarıda anılan *Erat ve Sağlam; Hasan Kılıç / Türkiye* (k.k.), no. 35044/97, 1 Nisan 2003; ve *Uyan / Türkiye* (no. 2), no. 15750/02, § 48, 21 Ekim 2008).

86. Öte yandan, Mahkeme, *Beyhan Kaygısız / Türkiye* ((k.k.), no. 44032/98, 29 Ağustos 2006) kararında, başvuranın Sözleşme'nin 3. maddesinin esası kapsamında dile getirdiği şikâyetin, iç hukuk yolları tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, bunun gerekçesi olarak, başvuranın, kötü muamele suçundan dolayı bazı polis memurları hakkında açılan dava sürecinde Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmadığını belirtmiştir. Söz konusu davada, polis memurları hakkındaki ceza davası, ilk olarak başvurana işkence uyguladıkları gerekçesiyle açılmıştır (eski Ceza Kanunu'nun 243. maddesi). İlk derece mahkemesi, başvurana uygulanan muamelenin, başvuranın suçunu itiraf etmesini sağlamak gibi bir amaç taşımadığını tespit etmiştir. İlk derece mahkemesi, bu nedenle, polis memurlarının eski Ceza Kanunu'nun 245. maddesi uyarınca sadece kötü muameleden dolayı mahkûm edilmelerine ve cezalarının infazının ertelenmesine karar vermiştir.

Mahkeme, *Kaygısız* davasında verdiği kararda, söz konusu davada sanıklar hakkında delil yetersizliği sebebiyle beraat kararı verilmemiş olması sebebiyle, bu davadaki koşulların daha önceki davalardan farklı olduğunu belirtmiştir. Mahkeme, Yargıtay'ın, kanun ihlallerini ve sanıkların fiilleriyle ilgili hukuki sınıflandırmayı inceleme yetkisine sahip olduğunun öngörüldüğü 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 307. maddesini dikkate alarak, başvuranın yargılamalara müdahil taraf olarak katılması ve temyiz başvurusunda bulunması gerektiği kanaatine varmıştır. Mahkeme, başvuranın, soruşturmanın etkinliğine ilişkin şikâyetinin, açıkça dayanaktan yoksun olması sebebiyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, bunun gerekçesi olarak, başvuranın mevcut iç hukuk yollarını kullanmamış olmasına dikkat çekmiştir.

87. Mahkeme, en yakın tarihli *Mehmet Yaman / Türkiye* (no. 36812/07, §§ 47-48, 24 Şubat 2015) kararında, başvuranın, kendisine kötü muamele uyguladıklarını iddia ettiği polis memurları hakkındaki ceza davasının zaman aşımı gerekçesiyle düşürülmesine ilişkin ilk derece mahkemesi kararına karşı Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunması gerektiğini belirten Hükümetin bu ilk itirazını reddetmiştir. Mahkeme, başvuranın ceza davasına müdahil taraf olarak katılmış olması sebebiyle, teoride, ilk derece mahkemesinin kararına karşı Yargıtay nezdinde itirazda bulunmasının mümkün olduğu kanaatine varmıştır. Ancak, Mahkeme, davanın zaman aşımı sebebiyle düşmesi ve söz konusu suça ilişkin zaman aşımı süresini belirleyen yasal hükmün açık olması nedeniyle, başvuranın temyiz başvurusunda bulunmasına gerek olmadığı sonucuna varmıştır.

88. Mahkeme, somut davanın koşullarında ise, ilk olarak, 27 Aralık 2005 tarihli kararın, polis memurları hakkında açılan ceza davasında başvuruları temsil eden avukat C.A.'ya 20 Ocak 2006 tarihinde tebliğ edildiğini gözlemlemektedir. Mahkeme, Hükümet tarafından sunulan belgeler arasında, C.A.'nın başvuruları temsil etmeye yetkili olduğunu gösteren bir yetki belgesinin bulunduğuna dikkat çekmektedir. Ayrıca, duruşma

tutanaklarından, C.A.'nın, başvuranın avukatı sıfatıyla en az iki duruşmaya katıldığı anlaşılmaktadır. Son olarak, dava dosyasında, C.A.'nın yetki belgesinin başvuran tarafından iptal edildiğini gösteren herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın itiraz başvurularının reddine dair 28 Şubat 2011 ve 22 Mayıs 2013 tarihli kararların yerinde olduğunu ve 27 Aralık 2005 tarihli kararın başvuran veya Cumhuriyet savcısı tarafından temyiz edilmeksizin kesinleştiğini tespit etmiştir.

89. Mahkeme, bu koşullarda, başvuranın, usuli gerekliliklere uygun olarak Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmamış olması nedeniyle iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralına uyup uymadığı hususunu incelemelidir.

90. Mahkeme, bu bağlamda, somut başvurunun, yukarıda 85. paragrafta belirtilen davalardan farklı olduğuna dikkat çekmektedir. Söz konusu davalarda, Mahkeme, güvenlik güçlerine karşı açılan davalara müdahil olan başvuranların ilk derece mahkemelerinin kararlarına karşı temyiz başvurusunda bulunmalarına gerek olmadığı kanaatine varmıştır. Bahsi geçen davalarda, kötü muamele uygulandığına dair delillerin bulunmaması veya yetersiz olması sebebiyle güvenlik güçlerinin kötü muamele ve işkence suçlarından beraatlerine hükmedilirken, somut davada, Ağır Ceza Mahkemesi, sanık polis memurlarının başvurana kötü muamele uyguladıklarına dair delillerin bulunmaması veya en azından yetersiz olması gibi bir nedenle haklarında beraat kararı vermemiştir. İlk derece mahkemesi, dava dosyasında yer alan doktor raporlarını, Adli Tıp Kurumunun 13 Ağustos 2003 tarihli raporunu, sanık polis memurları, başvuran ve Ö.Ç.'nin ifadelerini ve emniyetten gönderilen 24 Mart 2002 tarihli kamera kayıtlarını dikkate alarak (bk. yukarıda 21 ve 39. paragraflar), başvurana uygulanan muamelenin kötü muamele anlamına gelmediği ve polis memurları tarafından meşru güç kullanıldığı kanaatine varmıştır.

91. Mahkeme, bu bağlamda, yukarıda özet olarak verilen Yargıtay kararlarından (bk. yukarıda 65-70. paragraflar), Yargıtay'ın, ilk derece

mahkemeleri tarafından, dava dosyalarında yer alan deliller ışığında olaylarla ilgili yetersiz veya yanlış bir değerlendirme yapıldığı kanaatine vardığı hallerde, söz konusu mahkemelerinin kararlarını bozduğunun anlaşıldığını gözlemlemektedir. Mahkemeye göre, 1412 ve 5271 sayılı Kanun hükümlerinde, dava dosyalarında yer alan delillerin Yargıtay tarafından incelenmesinin öngörülmediği anlaşılrsa da, Yargıtay'ın uygulamasından, Yargıtay'ın kendisini, ilk derece mahkemeleri tarafından delillerle ilgili olarak yapılan değerlendirmeleri incelemeye yetkili gördüğü anlaşılmaktadır.

92. Ayrıca, başvuran, Hükümetin 10 Nisan 2015 tarihli görüşlerine karşı sunduğu görüşlerinde, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun sadece temyize ilişkin hükümlerine atıfta bulunmuş ve Hükümetin beyanlarına veya Hükümet tarafından sunulan Yargıtay kararlarına karşı herhangi bir iddia öne sürmemiştir. Örneğin; başvuran, söz konusu kararların kendi başvurusuyla alakalı olmadığı gibi bir iddiada bulunmamıştır. İddialarını desteklemek amacıyla başka herhangi bir yargı kararı örneği de sunmamıştır. Ayrıca, başvuran, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında iç hukuk yollarının tüketilmesi hususuyla ilgili ek görüşlerini sunması istendiğinde, 11 ve 18 Mayıs 2015 tarihli görüşlerinde, somut davadaki asıl sorunun 3. madde kapsamındaki şikâyeti olmadığını belirtmiştir. Başvuran, bundan ziyade, kötü muamele ile alınan ifadesine dayanılarak mahkûm edilmiş olması sebebiyle, şikâyetlerinin, aslında, adil yargılanma hakkına ilişkin olduğunu ileri sürmüştür. Mahkeme, bu koşullarda, başvuranın, Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunma yolunun, somut davanın koşullarında yeterli ve etkili olmayacağını kanıtlayamadığı kanısındadır.

93. Kısacası, Mahkeme, Hükümet tarafından sunulan Yargıtay kararlarını ve Hükümetin bu husustaki beyanlarına karşı başvuran tarafından herhangi bir beyanda bulunulmamış olmasını dikkate alarak, somut davanın koşullarında, yukarıda anılan *Kaygısız / Türkiye* kararında olduğu gibi,

Yargıtay'a temyiz başvurusu yapılması gerektiği kanaatine varmıştır. Mahkemeye göre, başvuran usuli gerekliliklere uygun olarak temyiz başvurusunda bulunmuş olsaydı, Yargıtay, Ağır Ceza Mahkemesi tarafından delillerle ilgili olarak yapılan değerlendirmeleri ve sanık polis memurlarının başvurana uyguladıkları kötü muameleyle ilişkin hukuki sınıflandırmayı inceleyebilirdi. Mahkeme, bu nedenle, başvuranın bu tür bir başvuruda bulunmamış olması sebebiyle, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki şikâyetleri açısından mevcut iç hukuk yollarını tüketmediği sonucuna varmıştır.

94. Dolayısıyla, söz konusu şikâyet, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları kapsamında iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmelidir.

III. SÖZLEŞME'NİN 6/1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

95. Başvuran, Sözleşme'nin 6 ve 13. maddelerine dayanarak, kötü muamele ile alınan ifadesinin İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından ceza hükmü kurulurken kullanılmış olması nedeniyle, adil bir şekilde yargılanmadığından şikâyetçi olmuştur. Başvuran, ayrıca, söz konusu maddeler kapsamında, hakkındaki mahkûmiyet kararının, gerçekleştirmediği telefon görüşmelerinin dökümlerine dayanılarak verildiğini ileri sürmüştür.

Mahkeme, söz konusu şikâyetlerin Sözleşme'nin 6/1 maddesi kapsamında incelenmesi gerektiği kanısındadır.

Sözleşme'nin 6/1 maddesinin ilgili bölümleri aşağıdaki gibidir:

“1. Herkes davasının, ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, ... bir mahkeme tarafından, adil bir şekilde ve kamuya açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir.”

96. Hükümet, başvuranın iddialarına itiraz etmiştir.

A. Kötü muamele ile alındığı iddia edilen ifadelerin İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kullanılması

1. Kabul edilebilirlik

97. Mahkeme, somut şikâyetin, Sözleşme'nin 35 § 3(a) maddesi kapsamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesiyle bağdaşmadığını, dolayısıyla kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

2. Esas

98. Başvuran, işkence ile alınmış olan ve daha sonradan geri çektiği kolluk ifadesinin, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından dava dosyasına delil olarak eklenmiş olması sebebiyle, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür.

99. Hükümet, başvuranın gözaltında kötü muameleyle maruz bırakılmadığını ve dolayısıyla ifadesinin baskı altında alındığının söylenemeyeceğini ileri sürmüştür. Hükümet, bu bağlamda, polis memurları hakkında başlatılan ceza yargılamalarının sonunda, başvuranın vücudundaki yaralanmaların kendi davranışları sonucunda meydana geldiğinin tespit edildiğine dikkat çekmiştir (bk. yukarıda 39. paragraf). Hükümet, ayrıca, ilk derece mahkemesinin, başvuranın suçlu olup olmadığını tespit ederken, diğer delilleri de dikkate aldığını belirtmiştir. Hükümet, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinin, karar gerekçesinde, başvuranın kolluk ifadesine herhangi bir şekilde atıfta bulunmadığını beyan etmiştir. Hükümet, başvuranın, Sözleşme'nin 6. maddesinin gerektirdiği şekilde yargılandığını ifade etmiştir.

100. Mahkeme, Sözleşme ile koruma altına alınan hak ve özgürlükleri ihlal etmediği sürece ve ölçüde, yerel bir mahkeme tarafından yapıldığı iddia edilen maddi veya hukuki hataları ele almanın Mahkemenin görevi olmadığını hatırlatmaktadır. Sözleşme'nin 6. maddesinde adil yargılanma

hakkı güvence altına alınmakla birlikte, bu kapsamda, delillerin mevcut haliyle kabul edilebilirliğine ilişkin bir kurala yer verilmemiştir; dolayısıyla delillerin kabul edilebilirliği, öncelikle ulusal hukuk çerçevesinde düzenlenen bir konudur (bk. *Jalloh / Almanya* [BD], no. 54810/00, § 94, AİHM 2006-IX; ve *Gäfgen / Almanya* [BD], no. 22978/05, § 162, AİHM 2010). Dolayısıyla, Mahkemenin görevi, kural olarak, belirli türde bir delilin, örneğin iç hukuka aykırı yollarla elde edilen bir delilin kabul edilip edilemeyeceğini veya başvuranın suçlu olup olmadığını karara bağlamak değildir. Burada cevaplanması gereken soru, delillerin elde edilme yolu dahil, yargılamaların bir bütün olarak adil olup olmadığı konusudur. Bu kapsamda, söz konusu “hukuka aykırılık” ile ilgili inceleme yapılması ve Sözleşme’de öngörülen başka bir hakkın ihlalinin söz konusu olması durumunda ise, tespit edilen ihlalin niteliğinin incelenmesi gerekmektedir (bk. yukarıda anılan *Jalloh*, § 95; ve yukarıda anılan *Gäfgen*, § 163).

101. Mahkeme, Sözleşme’nin 6. maddesinde özellikle belirtilmese de, kollukta ifade alınması sürecinde sessiz kalma ve kendi aleyhine tanıklık etmeme haklarının, söz konusu madde kapsamındaki adil yargılanma kavramının temelini teşkil eden genel kabul görmüş uluslararası standartlar arasında yer aldığını yinelemektedir (bk. *Funke / Fransa*, 25 Şubat 1993, § 44, Seri A no. 256-A, ve *John Murray / Birleşik Krallık*, 8 Şubat 1996, § 45, *Hüküm ve Karar Derlemeleri* 1996-I). Söz konusu ayrıcalıklar, sanığa yetkililer tarafından usulsüz şekilde baskı uygulanmasına karşı koruma sağlayarak, adli hataların önüne geçilmesine ve Sözleşme’nin 6. maddesinin amaçlarına ulaşılmasına katkı sağlamaktadır (bk. yukarıda anılan *John Murray*, aynı paragraf.). Kendi aleyhine tanıklık etmeme hakkı, özellikle, bir ceza davasındaki iddia makamının, sanığın isteğine aykırı bir şekilde cebir veya baskı gibi yöntemler kullanılarak elde edilen delillere başvurmaksızın, sanık aleyhindeki iddialarını kanıtlamasını gerektirmektedir (bk. yukarıda anılan *Gäfgen*, § 168).

102. Mahkeme, somut davanın koşullarında ise, ilk olarak, başvuranın 23 ve 27 Mart 2002 tarihleri arasında gözaltında tutulduğunu ve bu süre içerisinde avukatı olmadan polis tarafından ifadesinin alındığını gözlemlemektedir. Başvuran, kolluk ifadesinde, kaçırma teşebbüsünde bulunma ve suç örgütü liderliği yapma suçlarına karışmadığını ileri sürmüştür (bk. yukarıda 18. paragraf). Ancak, başvuran, müşterek sanıklardan birkaçını ve Ş.H. isimli kişiyi şahsen tanıdığını ve söz konusu kişinin kaçırılmasının planlandığından haberdar olduğunu belirtmiştir. Başvuran, dava sürecinde, söz konusu ifadelerin doğru olmadığını beyan etmiş ve gözaltında işkence gördüğünü öne sürmüştür. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinin 18 Temmuz 2003 tarihli kararında, başvuranın 26 ve 27 Mart 2002 tarihli kolluk ifadelerinin dava dosyasına eklendiği ve dosya içeriğine dayanılarak bir karara varıldığı belirtilmiştir (bk. yukarıda 56. paragraf). İlk derece mahkemesi tarafından başvuranın kolluk ifadelerine özellikle atıfta bulunulmadığı doğru olmakla birlikte, dava konusu olayların tespitinde ve başvuran hakkında verilen mahkûmiyet kararında, başvuranın kollukta verdiği ifadeleri de içeren dava dosyasının içeriğine atıfta bulunulmuştur. Bu nedenle, Mahkeme, ilk derece mahkemesi tarafından söz konusu ifadelere herhangi bir şekilde atıfta bulunulmadığını belirten Hükümetin bu beyanını kabul edemez.

103. Mahkeme, ayrıca, başvuranın gözaltında tutulduğu sırada düzenlenen 24 ve 25 Mart 2002 tarihli doktor raporlarının, başvuranın alnının sol tarafından, el bileklerinden ve boynundan yaralandığını gösterdiğini gözlemlemektedir (bk. yukarıda 11 ve 12. paragraflar). Başvuranın gözaltı süresinin sonunda düzenlenen 26 ve 27 Mart 2002 tarihli raporlarda da başvuranın alnının sağ tarafında bir yaralanma bulgusuna rastlandığı belirtilmiştir (bk. yukarıda 13 ve 14. paragraflar). Aynı zamanda, 24 Mart 2002 günü 21.11 ile 21.16 saatleri arasında kaydedilen kamera görüntülerinde, başvuranın gözlerinin bağlı olduğu, kollarının gerdirilmiş

halde sandalyenin bacaklarına kelepçelendiği ve plastik bir şişeden kafasına su serildiği ve yine aynı şişeyle darp edildiği görülmektedir.

104. Mahkeme, bu bağlamda, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında kabul edilebilir bir şikâyetin bulunmamasının, kural olarak, başvuranın, kolluktaki ifadelerinin cebir veya baskı yoluyla alındığı, bu ifadelerin dava dosyasına eklendiği, ilk derece mahkemesi tarafından göz önünde bulundurulduğu ve dolayısıyla 6. maddede öngörülen adil yargılanma hakkının ihlaline neden olduğu yönündeki iddialarının Mahkeme tarafından dikkate alınmasına engel teşkil etmediğini hatırlatmaktadır (bk. *Örs ve Diğerleri / Türkiye*, no. 46213/99, § 58, 20 Haziran 2006).

105. Başvuranın 3 Nisan 2002 tarihli şikâyeti üzerine, kötü muamele iddiaları hakkında soruşturma başlatılmış ve sonrasında altı polis memuru hakkında ceza davası açılmıştır. Mahkeme, söz konusu dava sonucunda polis memurları hakkında beraat kararı verildiği doğru olmakla birlikte, Devlet Güvenlik Mahkemesinin başvuranı mahkûm ettiği 18 Temmuz 2003 tarihinde, başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmanın halen devam ettiğini gözlemlemektedir. Ayrıca, başvuran hakkında açılan davada, başvuran ve avukatları, altı duruşmanın beşinde, başvuranın gözaltında kötü muameleye maruz bırakıldığını ileri sürmüşlerdir. Mahkeme, Devlet Güvenlik Mahkemesinin kararında, dava dosyasında bulunan ve aralarında başvuranın kolluk ifadelerinin de yer aldığı delillerin her birinin açıkça tanımlandığını hatırlatmaktadır. Başvuran, savunmasında, polise ifade verirken kötü muamele gördüğünü ileri sürmesine rağmen, Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuran hakkında mahkûmiyet kararı verirken, gerekçesinde, sürekli olarak “dava dosyasının bir bütün olarak içeriğine” atıfta bulunmuştur (bk. yukarıda 56. paragraf). Devlet Güvenlik Mahkemesi, Türk hukukunda ifade alma sürecinde yapılan ancak daha sonradan mahkeme önünde inkâr edilen ve savunma makamının başarılı bir sonuç elde edebilmesi açısından belirleyici nitelik taşıyan ikrarlara genellikle önem atfedilmemesine rağmen, kötü muamele ile alındığı iddia edilen söz konusu

ifadeleri değerlendirmesinin kapsamı dışında bırakmamıştır (bk. *Kolu / Türkiye*, no. 35811/97, § 60, 2 Ağustos 2005; yukarıda anılan *Örs ve Diğerleri*, § 59; *Baran ve Hun / Türkiye*, no. 30685/05, § 70, 20 Mayıs 2010). Ayrıca, Devlet Güvenlik Mahkemesi, Fatih Cumhuriyet Savcılığından soruşturma dosyasını talep edip almış olmasına ve 27 Mart 2002 tarihli doktor raporunun da elinde bulunmasına rağmen, davanın esasını incelemeye başlamadan önce, dava dosyasında yer alan delillerin kabul edilebilirliğine ilişkin herhangi bir inceleme yapmamıştır (bk. yukarıda 48 ve 51. paragraflar). Devlet Güvenlik Mahkemesi, davanın esası hakkında kararını vermek için başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmanın sonucunu da beklememiştir (bk. *Söylemez / Türkiye*, no. 46661/99, § 123, 21 Eylül 2006).

106. Mahkeme, başvuran hakkındaki mahkûmiyet kararının delillerin bütününe dayalı olarak verildiğini ileri süren Hükümetin bu beyanını da kabul edememektedir. Mahkeme, kötü muamele ile alındığı iddia edilen delillerin ceza yargılamaları sürecinde kullanılmasının, mahkûmiyet kararı verilmesinde belirleyici olmasa dahi, söz konusu yargılamaların adillğine halel getirdiği kanaatine varmıştır (bk. yukarıda anılan *Gäfgen*, § 166 ve bu kapsamda anılan davalar). Mahkeme, bu nedenle, başvuran hakkında verilen mahkûmiyet kararının, baskı altında alındığı iddia edilen kolluk ifadesine belirleyici ölçüde dayalı olup olmadığını incelemeye gerek duymamaktadır.

107. Mahkeme, kısacası, somut davada sağlanan usuli güvencelerin, kötü muamele ile alındığı iddia edilen ifadelerin başvuran hakkındaki ceza yargılamaları sürecinde kullanılmasını engelleyemediği ve dolayısıyla, başvuran hakkında mahkûmiyet kararı verilirken, mutlak düzeyde belirleyici olmasa dahi, söz konusu ifadelerin kullanılmasının, yargılamaların bir bütün olarak adil olmaktan çıkmasına neden olduğu kanısına varmıştır (bk. yukarıda anılan *Örs ve Diğerleri*, § 61; ve *Özcan Çolak / Türkiye*, no. 30235/03, § 49, 6 Ekim 2009).

108. Bu nedenle, Sözleşme'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

B. Başvuran tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen telefon görüşmelerine ait dökümlerin İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kullanılması

109. Başvuran, ilk derece mahkemesinin, diğer hususların yanı sıra, gerçekleştirilmemiş olduğu telefon görüşmelerine ait dökümlere dayanarak kararını verdiğinden şikâyetçi olmuştur. Başvuran, aynı zamanda, 13 Nisan 2011 tarihli görüşlerinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinin, söz konusu görüşmelerin gerçekten polisin iddia ettiği gibi başvuran tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini belirlemek amacıyla ses analizi yapılmasına karar vermediğini belirtmiştir.

110. Hükümet, bu konuda herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

111. Mahkeme, başvuranın kötü muamele ile alındığı iddia edilen kolluk ifadelerinin ilk derece mahkemesi tarafından kullanılmış olması sebebiyle Sözleşme'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğine dair tespitini dikkate alarak (bk. yukarıda 108. paragraf) ve aşağıda 119. paragrafta atıfta bulunarak, somut şikâyetin kabul edilebilirliği veya esası hakkında ayrıca bir karar verilmesine gerek olmadığı kanısındadır (bk. yukarıda anılan *Özcan Çolak*, § 53; *Ahmet Yıldırım / Türkiye*, no. 3111/10, § 72, AİHM 2012; ve *Bayram Güçlü / Türkiye*, no. 31535/04, § 27, 18 Şubat 2014).

IV. SÖZLEŞME'NİN 5, 6, 17 VE 18. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

112. Başvuran, 13 Nisan 2011 tarihli görüşlerinde, mahkûm edilmesinin ve adil olmayan bir yargılama sonucunda tutuklanmasının, Sözleşme'nin 5, 6, 17 ve 18. maddelerinin ihlaline neden olduğunu ileri sürmüştür. Başvuran, özellikle, şatlı tahliyesinin geri alınmasını sağlamak amacıyla polis tarafından düzenlenen bir komplonun mağduru olduğunu ve davanın

koşullarının ulusal mahkemelerce doğru bir şekilde değerlendirilemediğini iddia etmiştir.

113. Mahkeme, başvuran hakkındaki ceza yargılamalarının 26 Mayıs 2004 tarihinde, yani ilk derece mahkemesinin kararının Yargıtay tarafından onandığı tarihte sona erdiğini gözlemlemektedir. Mahkeme, ayrıca, başvuranın, her halükarda, söz konusu karardan en geç 6 Nisan 2006 tarihinde, yani İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin, hükmettiği cezada yeni Ceza Kanunu hükümlerine uygun olarak değişikliğe gittiği tarihte haberdar olduğunu gözlemlemektedir (bk. yukarıda 58 ve 59. paragraflar). Mahkeme, dolayısıyla, başlangıçta sunulan başvuru formunda yer almayan Sözleşme'nin 5, 6, 17 ve 18. maddeleri kapsamındaki söz konusu şikâyetlerin, altı aylık süre sınırı aşıldıktan sonra dile getirildiği kanaatine varmıştır.

114. Mahkeme, bu nedenle, başvurunun bu bölümünde yer alan şikâyetlerin süresi dışında dile getirildiği ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği kanısındadır.

V. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

115. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

116. Başvuran, 1.000.000 avro manevi tazminat talebinde bulunmuştur. Ayrıca, cezaevinde bulunduğu sırada maddi kayıp yaşamış olması sebebiyle maddi zarara uğradığını ileri sürmüştür.

117. Hükümet, istenen meblağın dayanaktan yoksun ve aşırı yüksek olduğunu ileri sürerek, söz konusu talebe itiraz etmiştir.

118. Mahkeme, başvuranın maddi tazminat talebini destekleyici herhangi bir belge sunmadığını gözlemlemektedir. Dolayısıyla, başvuranın bu talebini reddetmiştir. Ancak, Mahkeme, başvuranın sadece ihlal tespiti ile giderilemeyecek ölçüde acı ve üzüntü yaşamış olabileceği kanısındadır. Mahkeme, tespit edilen ihlallerin niteliğini dikkate alarak, başvurana 2.000 avro manevi tazminat ödenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

119. Mahkeme, ayrıca, en uygun telafi yolunun, şayet talep etmesi halinde, başvuranın Sözleşme'nin 6. maddesinin gereklerine uygun olarak yeniden yargılanması olduğu kanaatindedir (bk. *Gençel / Türkiye*, no. 53431/99, § 27, 23 Ekim 2003).

B. Masraf ve giderler

120. Başvuran, avukatlık masrafları için 50.000 avro, Mahkeme önündeki dava sürecinde yaptığı posta masrafları içinse 100 avro talep etmiştir. Başvuran, taleplerini desteklemek amacıyla, avukatıyla yapmış olduğu avukatlık ücret sözleşmesini ve posta masraflarını gösteren makbuzları ibraz etmiştir.

121. Hükümet, özellikle de avukatlık masrafları için talep edilen meblağın aşırı yüksek olduğunu belirterek, söz konusu taleplere itiraz etmiştir.

122. Mahkeme içtihadına göre, başvuranın masraf ve harcamalarını geri alabilmesi için, söz konusu masraf ve harcamaların fiilen ve gerekli olduğu için yapılmış olduğunun belgelenmesi ve makul miktarda olması gerekmektedir. Mahkeme, somut davada, mevcut belgeleri ve yukarıda belirtilen kriterleri göz önünde bulundurarak, başvurana, Mahkeme önündeki yargılama masraf ve giderlerini karşılayacak şekilde, 5.000 avro ödenmesinin makul olduğu kanaatine varmıştır.

C. Gecikme faizi

123. Mahkeme, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankasının kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvuranın kötü muamele ile alındığını iddia ettiği kolluk ifadelerinin İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kullanılmasına ilişkin olarak Sözleşme'nin 6/1 maddesi kapsamında dile getirilen şikâyetin kabul edilebilir olduğuna;
2. Başvuran tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen telefon görüşmelerine ait dökümlerin İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kullanılmasına ilişkin olarak Sözleşme'nin 6/1 maddesi kapsamında dile getirilen şikâyetin kabul edilebilirlik veya esas yönünden incelenmesine gerek olmadığına;
3. Başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna;
4. Başvuranın kötü muamele ile alındığını iddia ettiği kolluk ifadelerinin İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kullanılması nedeniyle Sözleşme'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğine;
5.
 - (a) Davalı Devlet tarafından, başvurana, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde;

ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden davalı Devletin ulusal para birimine çevrilmek üzere,

(i) manevi tazminat olarak, miktara yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, 2.000 avro (iki bin avro) ödenmesine;

(iii) masraf ve giderler için, miktara yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, 5.000 avro (beş bin avro) ödenmesine;

(b) Yukarıda bahsi geçen üç aylık sürenin bittiği tarihten itibaren, ödeme gününe kadar, yukarıda bahsedilen miktara, Avrupa Merkez Bankasının söz konusu dönem için geçerli olan marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oranda basit faiz uygulanmasına;

6. Başvuranın adil tazmine ilişkin diğer taleplerinin reddedilmesine *karar vermiştir.*

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca 2 Şubat 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Abel Campos

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Guido Raimondi

Başkan